

SOITTOREISSU

SOITTOREISSU

J. Tiainen

© 2024 J. Tiainen

Kustantaja: BoD - Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD - Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-80-2653-2

Soittoreissu tarina ja siinä esiintyvät henkilöt ovat fiktiivisiä.
Mahdolliset yhteydet todellisiin henkilöihin ovat sattumaa.
Tapahtumapaikoista osa on tai on ollut olemassa.

Roy Orbisonin I drove all night- kappale on julkistettu tarinan
ajankohtaa myöhemmin.

Kansikuvassa: Muokattu kuva J. Rantasalosta

SOITTOHARJOITUKSET

Ilta-auriongon säteet heijastuivat mustan Bemarin pelkääjänpuolen sivuikkunaan sen kääntyttyä kadulta betonitolppien välistä Lavolan koulun piha-alueelle, josta se lipui hiljalleen kohti koulun takaosaan tehtyä opettajien parkkipaikkaa. Ikkunoiden tummat kalvot takasivat sen, etteivät mahdolliset ohikulkijat tunnistaisi kuljettajaa, saati kyydissä olijaa. Moni saattoi ajatella, että oudon kulkijan saisi helposti selvitettyä soittamalla poliisille tai katsastuskonttorille, mutta siinä oli omat riskinsä ja ongelmansa. Soittamalla joutuisi antamaan omat tietonsa, ja jos kuljettajalla ei olisi mitään rikostaustaa tai vilunkia, soittaja olisi itse hyvin äkkiä kusessa perättömistä kyselyistä, ja se johtaisi hyvin äkkiä huonoon maineeseen. Niin ikään ongelma oli myös se, että vastausta ei niin vain saisi, sillä onhan viranomaisilla vaitiolovelvollisuus, ja ainoastaan jonkin suuremman rikoksen yhteydessä tuo tieto saattaisi tulla julkiseksi poliisitutkinnan selvitettyä asian. Kuljettaja ei ollut moisesta asiasta huolissaan, sillä ajoneuvo oli rekisteröity kuvitteelliselle henkilölle, jonka nimi- ja

syntymäaikatiedot olivat keksittyjä, joten siinä vedätettäisiin samalla viranomaisiakin.

Kuljettaja pakitti ajoneuvonsa parkkiin, veivasi sivuikkunaa muutaman sentin auki, minkä seurauksena kauniiseen kesäilmaan pöllähti tupakan tuoma harmaa, paksu savuverho. Mies ryki muutaman kerran säätäessään autoradion kanavaa, joka oli jo jonkin aikaa särissyt ärsyttävästi epätaajuusalueella. Löydettyään kanavan mies sulki radion ja oli tyytyväinen, liikkeelle lähtiessä kanava olisi taas kohdillaan.

Kuljettaja aukaisi sivuikkunan kokonaan ja kuunteli, kun korviin kantautui koulun toisessa kerroksessa olevasta juhlasalista instrumenttien ääntä, jota sekasorto tuntui hallitsevan. Kuulosti siltä, että samalla hetkellä viritettiin kaikkia soittimia. Klarinetistit, oboistit, tuubistit, baritonistit, vetopasunistit, huilistit, saksofonistit, trumpetistit ja käyrätorvien soittajat pystyivät kuitenkin jollain ihmeellisellä tavalla virittämään kukin oman soittimensa muita kuuntelematta, ja se oli erikoinen taito. Kaikkien soittimien seasta kuljettaja osasi kuitenkin erottaa, että paikalla oli vain yksi fagotinsoittaja, sen verran mies oli aikanaan itsekin soittanut, että fagotin ääni erottui muiden joukosta yksittäisenä, ja eritoten

kuljettajaa miellytti se, etteivät lyömäsoittajat osallistuneet tuohon kaaokseen, vaan he odottivat kiltisti itse kappaletta, jossa toisivat sitten kuka mitenkin itsensä esille. Tämä kaikki varmisti kuljettajalle, että harjoitukset olivat vasta alkamassa ja hän oli ajoissa paikalla.

Jossain vaiheessa juhlasaliin laskeutui täydellinen hiljaisuus. Kuljettaja veti henkoset ja katseli ulkona koivuja, joiden lehdet kahisivat mukavasti pienen tuulenvireen ansiosta.

Linnut olivat pesimäpuuhiensa kiihkeässä vaiheessa ja ne sirkuttivat siellä täällä ilmoittaen kaikille, että kesä oli vihdoinkin alkanut ja senhän tiesivät tätäkin koulua käyneet lapset, joiden kouluvuosi oli päättynyt jo muutama päivä sitten ja jotka nyt olivat hyvin ansaitulla kesälomalla.

Lopulta kuljettaja kuuli, että ensimmäinen kappale lähti käyntiin, linnut jäivät hetkeksi kakkoseksi juhlanan marssin jyrähtäessä soimaan, se sai miehen vahvaan tunnetilaan.

Lavolan koulun juhlasalin lattialle oli muodostelmaan järjestäytynyt lappeenrantalainen, Tapiksen puhallinorkesteri. Orkesterinjohtaja, vähähiuksinen, paksusankaiset silmälasit omaava, reilu viisikymppinen

Aarne Rantasalo heiluttu tahtipuikkoa, jota jokainen soittaja seisaallaan tasaisesti toisella silmällään vilkuili.

Suomalaisen ratsuväen marssi 30-vuotisessa sodassa oli jälleen kohdassa, jossa muut pysähtyivät yhden neljännestahdin ajaksi ja jossa lyömäsoittajaryhmään kuuluvan Pekun piti lyödä sylissään olevaan isoon marssirumpuun soololyönti, mutta jälleen kerran oikeassa kädessä ollut nuija iski sen vasta kyseisen lyönnin takapotkulle.

Orkesterinjohtaja Rantasalo ja Pekun lähellä soittanut trumpetisti Tallgren katsahtivat tottuneina toisiinsa ja sitten Pekuun, joka jatkoi ison rummun lyömistä samalla, kun tämän oikealla puolella päärumpali piti huolen virvelin, eli pikkurummun tuomasta rytmistä.

Kappaleen hiljaisimpia kohtia varten Peku oli virittänyt viereensä telineen, jossa roikkui kyläsepan mestariteos, käsin teräksestä taottu triangeli. Pekun mielessä pyöri jo kohta eteen tulevat lyönnit, jotka hän hoitaisi vasemmassa kädessä olevalla lyhyellä teräspuikolla.

Lyödessään vielä isoon rumpuun hän katsahti auki olevan sivuikkunan suuntaan ja näki, että ulkona olevat koivut saivat ilta-auringon säteitä yläöksistöonsa, samalla

nuorukaisen ajatukset karkasivat soittamisesta päättäneeseen ammattikouluun, joka oli ollut Ruotsiin suuntautuneen luokkaretken lisäksi aivan mahtava kaksivuotinen rupeama, ammattiin oli valmistuttu ja edessä oli karu todellisuus, työelämä, jonka hän ottaisi ainakin aluksi suht rennosti. Peku vetäisi käärittyjä ruudullisen paidan hihoja hieman ylemmäs ja sulki silmänsä unohtaen Rantasalon tahtipuikon täysin. Näytti, että hän oli täysin kappaleessa mukana vaikka todellisuudessa oli aivan muualla, mutta siitä huolimatta hän lopetti ison rummun lyönnin ajoissa, löi hiljentyneen osuuden triangelilyönnit kohdilleen tietäen kuitenkin, että kappaleen loputtua kuittia olisi edessä.

– Läpihän se meni, Rantasalo sanoi vakuuttavan jämäkästi.

Kaikki katsahivat vetäjää, joka oli tullut Tapiksen orkesterinjohtajaksi Lappeenrannan varuskunnan soittokunnan riveistä, jossa hän oli niittänyt mainetta taitavana klarinetin soittajana.

Siinä oli soittaja, joka ei koskaan leveillyt taidoillaan, totesi vain yleisesti kuuntelijoille ja kyselijöille, miten kivaa ja mahtavaa soittaminen on, ja siksi hän oli pidetty

soittajien keskuudessa minne sitten menikin.

Huomattuaan että Tapiksen orkesteri haki johtajaa, hän päätti kokeilla, minne rahkeet riittävät, ja niinpä hän haki tehtävää, johon hänet pikaisesti valittiinkin.

Mies oli asettanut tavoitteita joukkioilleen pidemmälle tulevaisuuteen, ja se oli vahvistanut valintaa. Useita reissuja muhi päässä, jostain piti aloittaa, ja nyt oli edessä ensimmäinen etappi, joka kohdistui Saksaan, sitä varten hän oli edellisestä syksystä asti saanut haalittua joukkionsa monille eri keikoille, ja ne olivat tuottaneet matkakassaan niin mukavasti, että kaikki matkakulut kyyteineen ja hotelleineen oli hoidettu jo etukäteen, ja tämä oli heti merkittävä saavutus tulokasjohtajalta.

Ja vaikka mies oli jämpä, osasi hän vetää myös huumoria, kuten trumpetisti Tallgren – sillä poikkeuksella, että Rantasalolla oli tilannetajua.

– Meni, meni, kun tuo poika saisi vielä jotenkin nuo lyönnit kohdilleen, niin tämänhän voisi esittää vielä julkisestikin, Tallgren veisteli.

Muut soittajat vilkuilivat virnuillen tummahiuksiseen Pekuun, joka pysyi tyynenä ja kesti katseet, samalla tämä käänsi katseensa reiluun kolmekymppiseen suoratukka Tallgreniin, jonka poskissa rokonarvet antoivat

arvoituksellisuudellaan kysymyksen, mistä ne olivat tulleet.

Peku paranteli toistuvasti ruudullisen kauluspaitansa hihaa, minkä jälkeen hän tunnusteli lökäreidensä takataskua varmistaakseen, että siellä oli kampa.

– Schwäbisch Hallissa tämä esitetään päätöspäivän ulkoilmakonsertissa, ja uskon, että saksalaiset saavat silloin tietää, mitä voimaa suomalainen torvimusiikki pystyy kuuntelijalle parhaimmillaan antamaan, Rantasalo sanoi ja rikkoi hetken kestäneen hiljaisuuden.

– Eikös tämä olisi parempi soittaa niillä olutfestivaaleilla? Tallgren kysyi.

– Mistä moinen ajatus? Rantasalo kysyi hämmentyneenä.

– Tässä kappaleessahan pitää tahtia laskea ajatuksella, yksi, kaksi, kolme, neljä.

– Niin, Rantasalo sanoi ja katsoi kysyvästi Tallgreniin.

– No kun vaikuttaa siltä, että meidän isonrummun lyöjän pitäisi keskittyä vain triangelin soittoon. Poika ei osaa laskea kolmea pidempään, Tallgren tärytti.

Kaikki soittajat räjähtivät nauruun ja katsoivat jälleen Pekuun, jonka naama meni välittömästi punaiseksi, ja näki että nuorukaisen sisällä kiehui ja tämän käsissä ollut

nuijanvarsi sai tunteettomasti tuntea entistä vahvempaa puristusta.

– Saksassa kaikki menee kohdilleen. Soitetaan kappale uudestaan. Ajatelkaa nyt soittaessanne, että olette jo siellä Saksassa ja annatte siellä kappaleeseen kaikkenne. Valmiina. Lähtee. Yksi, kaksi, kolme, neljä, Rantasalo sanoi, ja Suomalaisen ratsuväen marssi 30-vuotisessa sodassa lähti jälleen soimaan.

PARKKIPAikka

Autot, mopot, polkupyörät ja yksi Valmet 502 -traktori olivat koulun parkkipaikalla siististi järjestyksessä, ja niiden viereen soittajat omine soitinsalkkuineen valuivat harjoitusten päätyttyä muodostaen ikäistensä ryhmiä, se oli pinttynyt tapa, jossa käytiin yleensä harjoitusten ja menneen viikon tapahtumat lyhyesti läpi.

Maalaispoika, vaalea Tomppa nousi ketterästi Valmetin pukille, ja Peku potki itsensä traktorin viereen käynnistämättömällä Solifer-mopollaan. Kaksikko oli kaveerannut jo yläasteella ja orkesterissa ystävyys oli vain voimistunut.

– Eikös tuo leikannut toissa syksynä kiinni, kun ajettiin pakoon sitä autossa rakastelemassa ollutta salaparia?

Tomppa kysyi katsoessaan Solifieria ja sen tyylikästä metallinvihreänhoitoista tankkia.

– Samahan se on, ja kyllähän siitä on jo kolme ja puoli vuotta, Peku sanoi ja muisti kuinka he alaikäisinä ajoivat mopoilla metsätien reunassa parkissa olleen auton viereen ja huomasivat, että mies ja nainen olivat siellä lemmiskelemässä. Kaksikko suuntasi mopojen valot

suoraan auton sisään ja kaasutteli siinä äänekkäästi kiusoitellakseen paria, mutta he eivät osanneet odottaa, että mies olisi niin raju, että hyppäisi kesken aktin auton puikkoihin ja lähtisi jahtaamaan heitä, mutta niin vaan kävi.

Kaksikko paineli rinnakkain karkuun puolisen kilometriä, minkä jälkeen tien haarauduttua se erkaantui. Tomppa lähti Tunturillaan vasemmalle ja Peku Soliferilla oikealle, jonka perään kuljettaja myös autonsa suuntasi. Peku veti vimmatusti karkuun, mutta turhaan, auto pysyi kannoilla.

Lopulta Peku muisti, että läheisellä soramontulla oli niin sanottu pikkulampi, jonka hän uskoi tuovan pelastuksen. Mies ei ajaisi puoli metriä syvään lammikkoon, sillä auto hyytyisi sinne tasan tarkkaan, niinpä hän suuntasi sinne ja riemu oli rajaton, kun hän huomasi lammikkoon vähän matkaa ajettuaan, että mies ei todellakaan tullut enää perässä vaan jäi lammikon reunaan parkkiin, samalla kun Peku lipui mopollaan asteittain syvemmälle. Lopulta Peku sai todeta, että tarinat puoli metriä syvästä lammesta olivat tuulesta temmattuja, sillä pian moposta näkyi vain tangot ja moottori leikkasi luonnollisesti kiinni. Peku oli epätoivoissaan vetänyt mopon lammikon

SOITTOREISSU

Peku aloittaa ammattikoulun päätyttyä leipomotyöt. Toisella viikolla hän muistaa ilmoittaa työnjohtaja Rutille, että hän lähtee kahdeksi viikoksi soittokeikalle Länsi-Saksaan. Siitä syntyy ongelma, mutta leipomonomistaja Smålander antaa vaihtoehdon, jonka avulla se on ratkaistavissa.

Tarina vuodelta 1984.

9 789528 026532